

แนวทางป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์*

The Guidelines for the Prevention of Human Trafficking Victims

¹กบคำ จันทร์ทรง และ ภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์

¹Kabkham Chansong and Panuwat Pakdeewong

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Faculty of Education Naresuan University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: kabkham@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ “แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณีเขตภาคเหนือตอนล่าง 2) วิเคราะห์องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันเด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณี 4) ออกแบบแนวทางป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณีโดยใช้หลักธรรมเป็นฐาน มีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้ ศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล การจัดกลุ่มสนทนา แหล่งข้อมูล เด็กผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เด็กกลุ่มเสี่ยง ผู้ปฏิบัติงานกับเด็กและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้อง รวม 53 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1. สถานการณ์การค้ามนุษย์เขตภาคเหนือตอนล่างเป็นรูปแบบการค้าประเวณีและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ใช้บริการ มีค่านิยมใช้บริการทางเพศกับเด็ก ผู้เสียหายส่วนใหญ่มีอายุน้อยลง เด็กด้อยโอกาสมีความเสี่ยงตกเป็นเหยื่อสูง 2. องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้เด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ 1) ครอบครัวขาดคุณธรรม มีปัญหาความรุนแรงและครอบครัวแตกแยก 2) เด็กมีเจตคติผิด มีค่านิยมเลียนแบบและพฤติกรรมไม่เหมาะสม 3) สื่อสังคมออนไลน์ 4) เพื่อนและสิ่งแวดล้อม 5) ความยากจน 3. แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณี 1) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมโดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาเป็นฐาน ด้วยหลักความเชื่อศรัทธา ความหวังใจที่มั่นคง มีความรักตนเองรักผู้อื่น 2) พัฒนาทักษะชีวิตการอยู่รอดในสังคม

คำสำคัญ: แนวทางป้องกัน; ตกเป็นเหยื่อ; การค้ามนุษย์; หลักธรรมเป็นฐาน

Abstract

The research article is part of the thesis entitled “The Guidelines of Educational Management for the Prevention of Human Trafficking Victims” consisted of the following objectives: 1) to study the situation of prostitution-based human trafficking in the lower northern region; 2) to analyze the components that encouraged and led children to become the victims of prostitution-based human trafficking; and 3) to design the guidelines for the prevention of prostitution-based human trafficking according to the Dhamma. The study applied a qualitative research method by studying documents, individual in-depth interview, and focus group discussion. The data were collected from children victims of human trafficking, risky children, those who worked with children, and relevant experts, in a total of 53 persons.

From the study, the following results are found: 1) The prostitution-based human trafficking in the lower northern region and sexual exploitation in the lower northern region still continue to exist with a higher tendency. The prostitution customers prefer to exploit children sexually. The majority of victims tend to have a younger age, and underprivileged children are more likely to be the victims; 2) The components that encourages and leads children to become the victims of human trafficking consist of (1) there is family violence and separation, as well as a lack of morals, (2) children have an incorrent attitude as they like to imitate the inappropriate behavior, (3) social media, (4) friends and environment, and (5) poverty; 3) The guidelines for the prevention of prostitution-based human trafficking are (1) establishing both mental and spiritual immunity through the cultivation of morality with the use of the Buddhist teachings as a base, together with having faith, hope, stability, and affection for oneself and others, and (2) developing life skills in order to survive in the society.

Keywords: Guidelines for Prevention; Victimized; Human Trafficking; Dhamma-based

บทนำ

การค้ามนุษย์เป็นปัญหาใหญ่ระดับโลก ถือว่า เป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรง เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ “การที่ถือเอามนุษย์เป็นสินค้าในการซื้อขายแลกเปลี่ยนเพื่อผลประโยชน์ของคนหรือองค์กรอาชญากรรมนับเป็นการค้าทาสรูปแบบใหม่ “การค้ามนุษย์ถือว่าการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่รุนแรงที่สุด.” (Buadaeng, Sirasoonthorn, Siripornpailboon, and Wattanachaiyingcharoen, 2013) หากมองว่าการค้ามนุษย์เป็น การค้าทาสในรูปแบบใหม่ คงไม่ผิดอะไร เพราะการที่เอามนุษย์มาเป็นสินค้า แลกเปลี่ยนและซื้อขาย การละเมิดสิทธิ ทำลายศักดิ์ศรีของมนุษย์

(Human Rights Committee, 2012) “การคุ้มครองนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับสังคมไทยและสังคมโลก เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์” (Yahakon, 2015)

จึงสรุปได้ว่าการคุ้มครอง เป็นเหมือนการค้าขายสมัยใหม่ เพราะเป็นกระทำที่เลวร้าย เป็นการทำร้าย ย่ำยีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทำขาดอิสระภาพ และหากผู้ใดตกเป็นเหยื่อการคุ้มครองก็เท่ากับว่าตกอยู่ใน สภาพที่น่าอดสูเป็นเหมือนทาสเป็นเหยื่ออาชญากรรม การสูญเสียคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ผู้ที่ตกเป็น เหยื่อย่อมจะไม่ต่างไปจากทาส

ภัทรวีร์ เตชะนัง ผู้ประสานงาน ALT และภัทรานิษฐ์ เยาดำ นักวิจัย นำเสนอรายงาน เมื่อวันที่ 1 ส.ค. 2561 มีการนำเสนอรายงานปัญหาด้านนโยบายและกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ปี 2559-2560 และการเสวนาหัวข้อ “มุมมองคนทำงานต่อสถานการณ์การคุ้มครองของประเทศไทย” จัดโดย โครงการต่อต้านการคุ้มครองด้านแรงงาน (ALT) และมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (HRDF) ที่โรงแรมเดอะ สุโกศล กรุงเทพมหานคร ปี 2559 มีการดำเนินคดีคุ้มครอง 333 คดี เป็นคำประเวณี 244 คดี สื่อลามก 3 คดี ขอทาน 8 คดี แรงงาน 32 คดี แรงงานประมง 43 คดี และทุจริต/อื่นๆ 3 คดี ปี 2560 มีการ ดำเนินคดีคุ้มครอง 302 คดี เป็นคำประเวณี 246 คดี สื่อลามก 7 คดี ผลประโยชน์ทางเพศ 2 คดี ขอทาน 26 คดี แรงงาน 14 คดี แรงงานประมง 7 คดี (Taejnang, and Yao Dam, 2018)

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาการคุ้มครอง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงเด็กไทยตกเป็น เหยื่อการคุ้มครอง ทางอ้อมประเทศไทยถูกจับตามองและระบุเป็นประเทศ ต้นทาง ปลายทางและเป็น ทางผ่าน ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและความมั่นคงทางเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาจัดว่าประเทศไทยนั้นเป็นประเทศ ที่ยังไม่พยายามจัดการปราบปรามผู้กระทำผิดและคุ้มครองผู้เสียหายจึงจัดเป็นระดับTier2 Watch List ในปี ค.ศ.2017 และ Tier 2 เมื่อ 28 มิถุนายน ค.ศ. 2018 Trafficking Victims Protection Act, 2000 (TVPA) และปี พ.ศ. 2561 โดยสิ่งที่น่าเป็นห่วงคือเด็กตกเป็นเครื่องมือเพื่อหาประโยชน์ทางเพศและหรือเหยื่อการคุ้มครองมีจำนวนมากขึ้น

แม้ว่าการปราบปรามจะเข้มข้นขึ้นก็ตาม ดังที่เห็นได้จากข่าวทางโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ได้เสนอ ข่าว การจับกุมผู้กระทำผิดและปิดร้านอาหาร พับ บาร์ สไนเกอร์ แก๊งนกอสูก 22 เม.ย. 2560 จับผู้ค้า 8 คน วิคตอเรีย ซีเคร็ต จับกุมผู้ที่กระทำผิดเปิดขายบริการทางเพศเด็ก 113 คน การตกเป็นเหยื่อการคุ้มครองใน เด็กยังมีอยู่ ดังนั้น แนวทางป้องกันตกเป็นเหยื่อการคุ้มครองในประเทศไทยจะเป็นแนวทางใด จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษา สภาพ ปัญหา และวิเคราะห์องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้เด็กตกเป็น เหยื่อการคุ้มครองในปัจจุบัน เพื่อหาแนวทาง ป้องกันเด็กตกเป็นเหยื่อการคุ้มครองในอนาคต โดยมี วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์คุ้มครองในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการคุ้มครองในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

3. เพื่อค้นหาแนวทางป้องกันเด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณี โดยหลักธรรมเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางป้องกันเด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่อาศัยการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคตรวจสอบสามเส้า และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การศึกษาจากเอกสาร รายงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการจัดกลุ่มสนทนา(Focus group Discussion)โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) รายงาน งานวิจัย บทความและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ (1) สภาพและปัญหาในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเด็กให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ (2) องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ขั้นตอนที่ 2 1) นำผลจากการวิเคราะห์จากเอกสารมาสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบเครื่องมือ 2) ดำเนินขอรับรองการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการตรวจสอบเครื่องมือ รับการอนุมัติเครื่องมือ และรับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์และมีข้อตกลง ผู้วิจัยไม่สามารถระบุนามจริงของผู้ให้ข้อมูลทุกคน ผู้วิจัยได้ใช้นามสมมุติและรหัสแทนดังนี้ (1) CH-VT แทนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์(2) CH-DR แทนเด็กด้วยโอกาสกลุ่มเสี่ยง (3)CH-WK-SKแทน นักสังคมผู้ปฏิบัติงานในสถานคุ้มครองบ้านสองแคว (4) CH-WK-SL แทนนักสังคมผู้ปฏิบัติงานกับเด็กในโครงการสายธารรัก คริสตจักรสันติ (5) EPแทนผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาภาคสนามลงเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In Depth Interview) จัดกลุ่มสนทนา (Focus group Discussion) ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 1) สถานการณ์ค้ามนุษย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 2) องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ 3) แนวทางป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณี โดยหลักธรรมเป็นฐาน

โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบบเจาะจงดังนี้ กลุ่มที่ 1 เด็กผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในสถานคุ้มครองบ้านสองแคว 9 คนและนอกสถานคุ้มครองจำนวน 6 คน รวม 15 คน กลุ่มที่ 2 เด็กด้วยโอกาสที่มีความเสี่ยงในโครงการ สายธารรักคริสตจักรสันติพิชญ์โลก จำนวน 15 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ปฏิบัติงานโครงการ สายธารรัก คริสตจักรสันติพิชญ์โลกประจำการทำงาน 10 ขึ้นไปจำนวน 6 คน กลุ่มที่ 4 ผู้ปฏิบัติงานในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์บ้านสองแควจังหวัดพิษณุโลกจำนวน 6 คนและกลุ่มที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจำนวน11คน รวมทั้งสิ้น 53 คน 4) ค้นหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจัดกลุ่มสนทนา เพื่อตรวจสอบความตรงและถูกต้องของข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ (Content Analysis) การตรวจสอบสามเส้า (triangulation) อภิปรายผลการวิจัยพร้อมเสนอแนวคิดของผู้วิจัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และค้นหาแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ขั้นตอนที่ 5 ออกแบบแนวทางป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า สถานการณ์การค้ามนุษย์ 1) ภาคเหนือตอนล่าง เป็นการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณีและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศมีสูงกว่ารูปแบบอื่น การค้ามนุษย์ในรูปแบบนี้ยังมีความต่อเนื่องเป็นภัยเงียบที่น่าวิตกและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต 2) เป็นลักษณะการค้ามนุษย์มีนายหน้าเป็นผู้จัดหา จัดส่งเด็กให้ผู้ให้บริการและหรือผู้ให้บริการสามารถติดต่อประสานกับนายหน้าและรับเด็กได้เองตามสวนสาธารณะโดยมีนายหน้าควบคุมส่งให้ตามจุดนัดพบและนักค้ามนุษย์ยังได้เลี้ยงดูเด็กไว้เพื่อส่งให้ผู้ให้บริการตาม ที่ผู้ให้บริการสั่งมา ออร์เดอร์ (Order) มีบ้านหรือห้องเช่าให้เด็กอาศัยอยู่ฟรี และวิธีการที่ได้เด็กมาของนักค้ามนุษย์ จะใช้กิจกรรมต่าง ๆ อาทิ กิจกรรม ปาร์ตี้ พากินฉลองวันเกิด พาเที่ยว ออกทริป (trip) แข่งรถเป็นต้น เพื่อเป็นกับดักและหรือให้เพื่อนเป็นผู้ชักชวนเข้ากลุ่มสุดท้ายเด็กถูกบังคับให้ขายประเวณีด้วยการจ่ายอม

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มีดังนี้ 1) ครอบครัวที่ขาดคุณธรรม มีวัฒนธรรมของครอบครัวที่มีความนิยมที่ผิดให้เด็กหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องที่เศร้าใจที่สุด ผู้ปกครองอาศัยความกตัญญูเพื่อแสวงหาประโยชน์จากเด็ก และปัญหาครอบครัวแตกแยกรวมถึงความรุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางเพศ 2) ตัวของเด็กเอง เด็กมีปัญหาทางจิตใจ จิตวิญญาณขาดที่ยึดเหนี่ยว มีเจตคติ(ทัศนคติ)ไม่ถูกต้องต่อตนเอง ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศคิดว่าตนไม่มีคุณค่าจึงง่ายต่อการตัดสินใจขายตัว เด็กขาดความรู้ ขาดทักษะชีวิตรวมถึงค่านิยมเลียนแบบและพฤติกรรมเด็กส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุระหว่าง10-14ปี ผู้ปฏิบัติงานกับเด็กในสถานคุ้มครองต่างกล่าวว่าเด็กที่มีปัญหาที่ด้านจิตใจ ถูกทอดทิ้ง ขาดความรักความอบอุ่น เด็กมีปัญหาทางจิตใจ “เด็กโหยหาความรัก จึงหาสิ่งอื่นมาทดแทนที่ขาดหายไป” 3) สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เสนอสิ่งเร้าให้เด็กเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม เด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ได้ง่ายเพราะผู้ค้าใช้เป็นช่องทางเข้าถึงตัวเด็กได้ง่าย ผู้เสียหายเล่าว่าจะเจอเพื่อนหรือแฟนทาง Facebook และถูกชักชวนเที่ยวหรือเพื่อหางานทำ สุดท้ายรู้ว่าเพื่อนและหรือแฟนเป็นเครื่องมือของผู้เป็นพ่อค้ามนุษย์และหรือเป็นผู้ค้ามนุษย์ (4) เพื่อนและสิ่งแวดล้อมในสังคมมีแหล่งซุ่มร้านที่แอบแฝงขายบริการทางเพศ (5) ความยากจน ครอบครัวมีปัญหาเศรษฐกิจและยังพบความแตกต่าง ระหว่างเด็กผู้เสียหายจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์กับเด็กด้อยโอกาสที่มีความเสี่ยงการตกเป็นเหยื่อจากโครงการสาธารณารักคริสตจักรสันติพิณโลก แม้ว่าเด็กกลุ่มนี้มีสภาพการณ์และปัญหาที่เหมือนกันกับผู้เสียหายจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ถูกชักชวนให้ขายตัวแม้ครอบครัวจะสนับสนุนให้กระทำการนี้ แต่เด็กโครงการสาธารณารักคริสตจักรสันติพิณโลกไม่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ผู้วิจัยสังเกต จากลักษณะการพูดคุยระหว่างสนทนา แวนตาการแสดงออกที่มีความสุข มีเป้าหมายที่ชัดเจน รักตนเอง รักอนาคตและผูกพันกับปู่ ย่า ตา ยาย หรือบุคคลที่ตนพึงพิงแม้ว่าครอบครัวจะมีไม่ครบสมบูรณ์ มีที่ยึดเหนี่ยวทางจิตเข้มแข็งแต่เด็กกลุ่มนี้ไม่ตกเป็นเหยื่อเพราะเด็กมีความแกร่งทางด้านจิตวิญญาณ

จิตใจด้วยหลักธรรม รู้คุณค่าของตนเองมีเจตคติที่ดีกับเป้าหมายชีวิตเด็กไม่ตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์ เพราะเด็กกลุ่มนี้มีความเข้มแข็ง ทางด้านจิตวิญญาณและจิตใจมีทักษะการคิดและรู้จักตนเองยอมรับฐานะของตนมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สามารถสรุปได้ดังนี้ 1 เด็กมีความเข้มแข็งทางวิญญาณและจิตใจมีความเชื่อมั่น มีความศรัทธาในหลักธรรมทางศาสนาและนำมาปฏิบัติและมีความเชื่อมั่นมีศรัทธาในหลักธรรมและหรือสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณมีความเชื่อมั่น ต่อตนเอง มีแนวคิด เจตคติที่ดี 2. เด็กมีความหวัง 3.มีความรักตัวเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม 4.เด็กมีทักษะการคิดและการอยู่รอดในสังคมโดยมีเจตคติที่ถูกต้องต่อตนเอง

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางป้องกันเด็กตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์มีดังนี้

1. การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตวิญญาณและจิตใจให้กับเด็กโดยใช้หลักธรรมเป็นฐาน การปลูกฝัง หลักศีลธรรม ข้อปฏิบัติ ตามหลักธรรมคำสั่งสอนตามศาสนาของเด็ก ด้านความเชื่อ ความหวังใจที่มั่นคง มีความรักตนเองรักผู้อื่น มีศรัทธาต่อตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม 1) ความเชื่อ ความเชื่อมั่นในสิ่งที่ยึดถือทางจิตวิญญาณและความเชื่อมั่นทางจิตใจและความคิด เป็นความเชื่อตั้งอยู่บนฐานของหลักธรรม จะเกิดจิตสำนึก จิตนาการ แนวคิดเจตคติ ที่ถูกต้อง มีความศรัทธาต่อตนเอง เห็นคุณค่าของตนเองมีความตั้งใจมีเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน 2) ความหวังใจ ความหวังเป็นพลังยิ่งใหญ่ การกำหนดเป้าหมายและเป็นพลังสู่เป้าหมาย ผู้ที่มีความหวังจะเกิดพลังใจ มีความมานะอดสาหะพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์เพื่อแสวงหาสิ่งใหม่ให้สำเร็จตามเป้าหมายความหวัง ความหวังเป็นพลังยิ่งใหญ่ ทำให้เป็นพลังสู่เป้าหมาย คนที่มีความหวัง 3) ความรัก ความรักทำให้เกิดความผูกพันที่แนบแน่นมีความมุ่งมั่นให้ถึงความสำเร็จเพราะความรักทำให้เกิดอดทนนาน กระทำคุณประโยชน์ให้แก่ตน ความรักตนเอง จะมีทัศนคติต่อตนเองถูกต้องเด็กจะเห็นคุณค่าของตนเองและไม่ทำร้ายตนเอง และรักผู้อื่นไม่ทำความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น การที่เด็กรักผู้อื่นจะสามารถให้อภัยและไม่อาคาบไม่ทำลายผู้อื่นลดความเห็นแก่ตัวสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้ในสังคมได้ปกติสุข 2. พัฒนาทักษะการอยู่รอดในสังคมโดยใช้หลักธรรมเป็นฐานรากของชีวิต ให้มีความสมดุล ภายในจิตวิญญาณ จิตใจสู่ภายนอกแบบองค์รวม จิตวิญญาณ จิตใจ สติ ปัญญา อารมณ์ ร่างกาย สังคม ด้านความเชื่อ ความหวังและความรักตนเองและรักผู้อื่นและการมีส่วนร่วม บ้าน ชุมชน ศาสนา และโรงเรียน

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์

1) การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตวิญญาณ จิตใจ ด้วยหลักธรรมให้กับเด็กมีหลักยึดเหนี่ยว จิตวิญญาณและจิตใจเข้มแข็งโดยพัฒนาจากรากฐานของชีวิตให้เกิดความสมดุล จากภายในสู่ภายนอก คือจากจิตวิญญาณ จิตใจ สติ ปัญญา ความคิดและความประพฤติ แสดงออกเป็นความเชื่อ ความหวังใจและความรักตนเองและรักผู้อื่นตามหลักธรรมทั้งแนวคิดและแนวปฏิบัติ มีความเชื่อที่ตั้งบนฐานหลักธรรม มีความเชื่อที่ถูกต้อง มีความหวังบนหลักความจริง และมีความรักตนเองและรักผู้อื่นที่แสดงออกทางความคิดและการกระทำอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2) พัฒนาทักษะการอยู่รอดในสังคมโดยใช้หลักธรรมเป็นฐานรากของชีวิต ให้มีความสมดุล ภายในจิตวิญญาณ จิตใจสู่ภายนอกแบบองค์รวม จิตวิญญาณ จิตใจ สติ ปัญญา อารมณ์ ร่างกาย สังคม ด้านความเชื่อ ความหวังและความรักตนเองและรักผู้อื่นและการมีส่วนร่วม บ้าน ชุมชน ศาสนา และโรงเรียน

พัฒนาทักษะการครองตนการควบคุมทางจิตใจ มีความเข้าใจในมิติทางจิตวิญญาณ ฉลาดทางอารมณ์ การรู้จักบังคับตน รู้ยับยั้งใจให้สงบ มีสติ รู้ประมาณตน อยู่กับความพอดี พอประมาณ มีวิจารณ์ญาณ พัฒนาทักษะด้านความคิด การใช้ปัญญาในทางที่ถูกต้อง ฉลาดคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ฉลาดรู้ ฉลาดเลือกและการตัดสินใจ รู้กาละ เทศะ รู้สถานการณ์ พัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหา รู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่นในบทบาทหน้าที่ทางสังคมและพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาพูด ภาษากายและภาษาใจ และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น แสดงออกการกระทำทางกายอย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สถานการณ์การค้ามนุษย์ พบว่าภาคเหนือตอนล่าง ยังเรื่องที่น่าวิตก ในรูปแบบการค้าประเวณีมีสูงกว่ารูปแบบอื่นมนุษย์ มีความสอดคล้องกับTaejnang, and Yao Dam, (2018) “ปี2559-2560 คดีการจับผู้กระทำความผิดรูปแบบการแสวงหาประโยชน์เพศมีสูงกว่าการใช้แรงงานและการขูดรีด” และยังพบว่า ผู้เสียหายมีอายุน้อยลงระหว่าง 12-14 ปี ผู้ค้าใช้วิธีการที่มีความซับซ้อนและลุ่มลึกมากขึ้น เป็นลักษณะต่าง ๆ อาทิ กิจกรรมที่เด็กชอบ ใช้เด็ก เพื่อน แฟน เป็นผู้ชักชวน พาเกิน เทียว แข่งขัน และแวมอง เวทีประกวดเพื่อก้าวสู่การเป็นดาราและหรือการเป็นนักร้องเพลง เป็นต้น การเหล่านี้เป็นการยกรางวัลและประโยชน์สิ่งที่ดีๆจะได้รับมาเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจเมื่อเด็กสนใจล่อลวงให้เด็กติดกับดักจึงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ได้ง่าย

เป็นลักษณะการค้าแบบแอบแฝงตามร้านอาหารที่ขายเหล้าเบียร์หรือ ร้านนวด ผับบาร์ ที่มีการเก็บเด็ก ไว้บริการกับแขก มีนายหน้าส่งต่อเมื่อแขกถูกใจเด็กคนไหนทางร้านจะส่งเด็กไปบริการตามห้องเช่าหรือห้องพักรายวันและหรือตามโรงแรมต่าง ๆ ที่เป็นเครือข่ายผู้ค้าได้ติดต่อเปิดห้องไว้ให้แขกใช้บริการ

เป็นลักษณะการค้ามนุษย์แบบ (Sex Trafficking Online) ลักษณะจ้างให้มีเพศสัมพันธ์แล้วไลฟ์สดส่งออนไลน์ (Online) มีผู้ดูแลระบบ(Admin) กลุ่มปิดให้ลูกค้าจ่ายค่าบริการเข้าชมและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและสอดคล้องกับรายงานการประชุมศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของจังหวัดพิษณุโลก 2017 มีคดีจับแม่รับจ้างไลฟ์สดมีกิจกรรมทางเพศกับลูกอายุ 3 ขวบ โดยมี(Admin)อยู่ที่กรุงเทพ

เป็นลักษณะหลอกล่อให้ถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปร่าง จ้างโฆษณาสินค้า (รีวิวสินค้า Product Review) แล้วหักหลัง (แบล็กเมลล์ Blackmail) ขู่ให้เหยื่อ ถ่ายคลิปวิดีโอที่มีเพศสัมพันธ์ส่งหรือไม่ให้นัดให้ไปโรงแรมเปิดห้องถ่ายรูปไปเปลือยพบว่าเด็กกรณี (Case) นี้ผู้วิจัยและทีมงานได้ประสบเหตุในขณะที่เก็บข้อมูลวิจัยและแจ้งตำรวจและพมจ.พิษณุโลกช่วยเหลือเด็กไว้ได้และยังพบว่าผู้ตกเป็นเหยื่อเป็นเด็กอายุตั้งแต่ 7-18 ปี จำนวน 180 คน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณี ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มีดังนี้ 1) ครอบครัวที่ขาดคุณธรรมสนับสนุนให้เด็กขายประเวณีโดยอ้างความกตัญญูและปัญหาครอบครัว

แตกแยกมีความรุนแรงผลักดันให้เด็กตกเป็นเหยื่อ 2) ตัวของเด็กที่มีเจตคติไม่ถูกต้องต่อตนเอง ขาดความรู้ขาดทักษะชีวิต ขาดการอบรมบ่มเพาะทางธรรม ขาดที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีค่านิยมผิดและมีพฤติกรรมเสี่ยง 3) สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เสนอสิ่งเร้าให้เด็กเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม มีช่องทางต่าง ๆ อาทิ Facebook line applications ที่ผู้ค้าใช้เป็นช่องทางที่เข้าถึงตัวได้ง่าย (4) เพื่อนชักชวนและหลอกล่อและมีพื้นที่ที่ไม่มีความปลอดภัยและ (5) ความยากจน ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบสนับสนุนและผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ มีความสอดคล้องกับ Meiboonlue, (2014) ปัจจัยการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ความยากจน ค่านิยมวัฒนธรรม และทัศนคติ

ทั้งนี้การอาจเพราะคุณธรรมในจิตใจของคนบกพร่องและขาดคุณธรรม ทำให้ขาดจิตวินิจัย การสำนึกบกพร่อง ไม่มีความละอายต่อบาป ขาดการบังคับเหนี่ยวรั้งตน ขาดขาดความรักและที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและจิตวิญญาณทั้งนี้เป็นเพราะเด็กขาดธรรม ขาดความรู้ ขาดทักษะการอยู่รอดในสังคมและเด็กยังไม่บรรลุนิติภาวะ เด็กจิตใจอ่อนแอ สอดคล้องกับ Mouse (2018) เด็กจิตใจไม่เข้มแข็งทางด้านคุณธรรม ถูกชักชวนง่าย และไม่มีความรู้ทักษะการอยู่รอดในสังคม เพราะเด็กหลายคนไม่เคยรู้กฎหมายและอันตรายของการค้ามนุษย์” เด็กหลายคนตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพราะเด็กขาดพลังที่ปกป้องคุ้มครองและขาดที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เด็กจึงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางป้องกันเด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณี 1) การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กทางด้านจิตใจและจิตวิญญาณให้มีความเข้มแข็งด้วยหลักธรรมเป็นฐาน ทางจิตใจและจิตวิญญาณของมนุษย์เข้มแข็ง มีความเชื่อที่ถูกต้องมีความหวังใจที่มั่นคงมีความรักต่อตนเองเผอิญกรรมมีคุณธรรม จริยธรรม องค์ประกอบของมนุษย์ มี 2 องค์ประกอบ ร่างกาย และจิตหรือวิญญาณ ธรรมชาติมนุษย์ในทัศนะของพุทธศาสนา “ธรรมชาติของมนุษย์ในพุทธปรัชญาเถรวาทตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีอนัตตา มนุษย์ เป็นสัตว์ที่เกิดจากองค์ประกอบด้วยกาย และจิต จิตหรือวิญญาณของมนุษย์มีอยู่จริง โดยอาศัย ร่างกายเป็นที่อยู่ เป็นธรรมชาติที่ไม่มีรูปร่าง เป็นนามธรรม มีความสัมพันธ์กับร่างกายและมี ความสำคัญกว่าร่างกาย (Phra Manthit Meto (Dounng Mai), 2018) ทฤษฎี Aristotle มนุษย์มี 2 ภาค ภาคทางจิตและภาคทางกาย ที่ทั้งสองภาคมีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงอย่างแน่นแฟ้น

องค์ประกอบของมนุษย์ตามหลักศาสนาคริสต์มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ส่วนแรกจิตวิญญาณ ส่วนลึกที่เป็นแก่นแท้ของมนุษย์ที่เป็นอมตะคือ จิตวิญญาณ ส่วนที่สองชีวิตจิตใจ ส่วนที่สาม เป็นส่วนนอกคือส่วนของร่างกาย มีระบบการทำงานเชื่อมโยง 4 ส่วน ส่วนแรกส่วนลึก จิตวิญญาณ สามารถติดต่อทางวิญญาณ ปัญญาชั้นสูง ทำหน้าที่ หยั่งรู้ วินิจฉัย ชันสูตรจิตใจ ผิดและชอบ ชั่วดี ความบริสุทธิ์ความชอบธรรม จิตวิญญาณควบคุม (control) จิตใจ ส่วนที่สอง จิตใจ ทำหน้าที่สังเคราะห์วินิจฉัย สติ ปัญญาจากธรรม จิตใจควบคุม (Control) ความคิด ปัญญาระดับธรรมดาของมนุษย์ ส่วนที่สามความคิดทำหน้าที่ วิเคราะห์ ประมวลผล และความคิดจะควบคุม (control) การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอกทางกายด้วยวาจา การกระทำ

องค์ประกอบของชีวิตมนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนา มี 3 ส่วน 1 พฤติกรรมสัมพันธ์ หรือพฤติกรรม การเคลื่อนไหวติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกโดยใช้ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และการแสดงออกต่าง ๆ

ซึ่งปรากฏออกมา ทางกาย วาจา 2 จิตใจ กระบวนการทำงานของจิตใจ เริ่มตั้งแต่เจตจำนง (ความตั้งใจ) เพราะการติดต่อสัมพันธ์และพฤติกรรมที่แสดงออกมาทุกอย่าง ของมนุษย์เกิดจากเจตนา คือมีความตั้งใจ จงใจ 3 ปัญญา การเคลื่อนไหวติดต่อสัมพันธ์ทำพฤติกรรมนั้น คน ต้องมีความรู้ รู้เท่าไรก็ตั้งใจเคลื่อนไหวทำ พฤติกรรมได้เท่านั้น ถ้าไม่รู้เลย ความตั้งใจทำพฤติกรรมก็ส่งเดชเรื่อยเปื่อย พอมี ความรู้บ้างก็ตั้งใจเคลื่อนไหว ทำพฤติกรรมได้ผลขึ้นบ้าง ถ้ารู้มากขึ้น การตั้งใจเคลื่อนไหวทำพฤติกรรมก็จะซับซ้อนและจะได้ผลสำเร็จ มาก ยิ่งขึ้นฉะนั้นความรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก ซึ่งทำให้เรา ตั้งเจตจำนงได้แค่ไหนว่าจะเอาอย่างไร แล้วก็ เคลื่อนไหวทำพฤติกรรมออกไปตามนั้น เพราะฉะนั้นความรู้จึงเป็นแดนใหญ่ด้านหนึ่งของชีวิต ได้แก่ปัญญา (Somdet Phrabhuddhagosachan (P. A. Prayutto), 2015)

จิตวิญญาณควบคุม (Control) จิตใจ จิตใจควบคุม (Control) ความคิดและความคิดควบคุม (Control) วาจาและการกระทำ พฤติกรรมการแสดงออกทางกาย ด้านคำพูดและการกระทำและหรือแสดง คำพูดมีผลที่ออกจากจิตวิญญาณหรือเรียกว่า “จิตสำนึก” มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ เพลโต (Plato) ถือว่า วิญญาณเป็นเนื้อสารทางจิต ทำหน้าที่คิด รู้สึกและจงใจและวิญญาณจึงสำคัญกว่าร่างกาย เป็นตัวบังคับกิจกรรมของร่างกายและอริสโตเติล (Aristotle) ถือว่า วิญญาณเป็นเนื้อสารทางจิต ไม่ใช่สิ่งที่ถูก กักขังอยู่ในร่างกาย เป็นแต่เพียงรูปแบบที่ทำหน้าที่จัดระบบร่างกาย เมื่อเป็นเช่นนี้ระหว่างรูปแบบกับเนื้อสาร จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น สอดคล้องกับ Wasi (2008) อ้างกล่าวถึง อาจารย์พุทธทาส 'จิตวิญญาณ' (Spiritual) หมายถึง มิติที่เหนือวัตถุ ในทางพุทธ เรียกว่า 'โลกุตตระ' หรือเหนือโลก ขอให้ศาสนิก ของศาสนาต่าง ๆ เข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน เพราะหัวใจของทุกศาสนา คือ Spiritual หรือ โลกุตตระขอให้ มนุษย์ถอนตัวออกจากวัตถุนิยม ซึ่งก็คือมุ่งไปสู่ระนาบของจิตวิญญาณ หรือ Spiritual หรือโลกุตตระ.และ Wasi (2008) กล่าวอ้างถึง ท่านดาไลลามะ เคยกล่าวไว้ว่า ปัญหาของมนุษย์ทุกวันนี้คือความพร่องจิตวิญญาณ และการแก้ไขปัญหามนุษยชาติคือการปฏิวัติทางจิตวิญญาณ (Spiritual Revolution)” กล่าวอ้างไว้โดย Folk doctor (2009)

การพัฒนามนุษย์ให้เข้มแข็งนั้นต้องพัฒนามนุษย์อย่างสมดุล ทางจิตวิญญาณ จิตใจและทางกายมนุษย์ ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยอาหารทางร่างกายเพียงอย่างเดียวจะต้องบำรุงอาหารทางจิตใจ ทางจิตวิญญาณ ด้วย อาทิ ร่างกายอยู่ได้ด้วยปัจจัย 4 คืออาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เป็นต้น ทางจิตใจ บำรุงเลี้ยงด้วยอาหารทางจิตใจ ความสนใจ ความสนใจ การปลอบประโลมใจในยามทุกข์ การชื่นชมยินดีร่วมเมื่อ มีสุข ความรัก การยอมรับ การให้เกียรติ ความพึงพอใจ ความอบอุ่น จากครอบครัวและกัลยาณมิตร เป็นต้น ส่วนจิตวิญญาณ เป็นส่วนลึกส่วนอมตะเป็นแก่นแท้ ของมนุษย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อ ความศรัทธา ความหวัง ความรักระดับสูง จิตวิญญาณของมนุษย์ จะรับการครอบครองด้วยวิญญาณบริสุทธิ์ จิตจะบริสุทธิ์ และชอบธรรมและบำรุงเลี้ยงด้วยหลักธรรมความชอบธรรม ความบริสุทธิ์

แต่หากมนุษย์ยอมให้วิญญาณชั่วหรือมารครอบครอง มนุษย์จะถูกครอบงำด้วยราคะตัณหา ดังนั้น มนุษย์ต้องการบำรุงเลี้ยงทางจิตวิญญาณ ด้วยหลักธรรม สอดคล้องกับหลักธรรม Holy Bible, (1971) "มนุษย์ จะบำรุงชีวิตด้วยอาหารสิ่งเดียวหามิได้แต่บำรุงด้วยพระวจนะทุกคำซึ่งออกมาจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า" (Matthew, 1971)

ความเชื่อ ความเชื่อมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความคิด จิตนาการและการแสดงออกทางการกระทำ “ความเชื่อคือแนวโน้มในสิ่งที่หวังไว้เป็นความรู้สึกลึกซึ้งว่าสิ่งที่มองไม่เห็นนั้นมีจริงและสิ่งที่มองเห็นอยู่มาจากสิ่งที่มองไม่เห็น” Luke กล่าวไว้ใน (Hebrews, 1971) แต่หากความเชื่อที่เกิดขึ้น เป็นความเชื่อที่มีหลักธรรมเป็นฐานรองรับ บุคคลจะมีความเชื่อที่ถูกต้อง เกิดจิตนาการ แนวคิด เจตคติ จิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความศรัทธา เห็นคุณค่าของตนเอง สอดคล้องกับ Sa ar d eiam, (2014) ความเชื่อมั่นยังรวมไปถึงการเข้าใจว่าชีวิตที่มีสุขอีกด้านหนึ่งคือ ความทุกข์รออยู่ ซึ่งนี่คือสัจจะและความเป็นธรรมชาติของความไปได้และไม่ได้ตั้งใจเข้ามาเพื่อการพอกใจ เพื่อให้เรามีภูมิคุ้มกันต่อความไม่รู้ การหลงเข้าใจผิด คิดทำผิด ความทุกข์ทำให้เราเข้าถึงโลกภายในของตนเองและเมตตาต่อผู้อื่นให้ได้ ความเชื่อ“เกิดขึ้นจากสิ่งที่ได้ยิน” เด็กควรได้ยินสิ่งดีสิ่งที่ดีและประเสริฐคือหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเพื่อเกิดประโยชน์ทางจิต

(1) ความหวัง ความหวังเป็นพลังยิ่งใหญ่ ทำให้เป็นพลังสู่เป้าหมาย คนที่มีความหวังจะเกิดพลังใจ มีความมานะอดทนพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์เพื่อแสวงหาสิ่งใหม่ให้สำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ Kromadit, (2018) “มนุษย์ต้องมีความหวังเสมอเพราะความหวังเป็นพลังสำคัญซึ่งทำให้ชีวิตของเรามุ่งมั่นที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในวันหนึ่ง” (pathways) (Snyder, 1991) “ความหวังทำให้เกิดอิสระในการตัดสินใจมีทางเลือก” ซึ่งสอดคล้องกับ hope theory ทฤษฎีความหวังของ Snyder (2000) เสนอว่าความหวังนั้นประกอบด้วย ‘อิสระในการตัดสินใจ’ (agency) และ ‘เส้นทาง’

(2) ความรัก เป็นพลังทางบวกทำให้มนุษย์ มีความมั่นคงทางจิตใจ มีสันติสุขสงบสุขสามารถดำรงชีวิต ความรักมีพลังขจัดความกลัว ความรักทำให้เกิดความผูกพันที่แนบแน่นทางจิตใจและวิญญาณ หากความรักตั้งบนฐานหลักธรรม แสดงออกอย่างเหมาะสม ซึ่งมีสอดคล้องกับบัญญัติรักของพระเยซูทรงตรัสว่า “จงรักพระองค์ผู้เป็นพระเจ้าของเจ้าด้วยสุดจิตสุดใจของเจ้าด้วยสุดกำลังและสิ้นสุดความคิดของเจ้าและจงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง” (Luke, 1971) ความรักทำให้เกิดอดทนนาน กระทำคุณให้ตนเองและผู้อื่น ความรักทำให้ความผูกพันให้ถึงความสำเร็จทุกสิ่ง ความรักนั้นทำให้อดทนนานและกระทำคุณประโยชน์ให้ ความรักใหญ่ที่สุด ความรักตนเองและรักผู้อื่น การที่เด็กรักตนเอง จะมีเจตคติต่อตนเองที่ดี เด็กจะเห็นคุณค่าของตนเอง รักผู้อื่นให้อย่างดีและไม่ทำลายผู้อื่น สอดคล้องกับ (Paul, 2011) “จงสวมความรักทับสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดเพราะความรักย่อมผูกพันทุกสิ่งไว้ให้ถึงซึ่งความสมบูรณ์” ความรักเปรียบเสมือนเส้นเชื่อมที่สวมทับทุกสิ่งให้สมบูรณ์และความรักไม่มีวันสูญสิ้น ดังนั้นจิตวิญญาณจึงเป็นแกนกลางของทุกส่วนในมนุษย์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าพัฒนาทักษะการอยู่รอดในสังคมโดยใช้หลักธรรมเป็นฐานรากของชีวิต ให้ความสมดุล ภายในจิตวิญญาณ จิตใจสู่ภายนอกแบบองค์รวม จิตวิญญาณ จิตใจ สติ ปัญญา อารมณ์ ร่างกาย สังคม ด้านความเชื่อ ความหวังและความรักตนเองและรักผู้อื่นและการมีส่วนร่วม บ้าน ชุมชน ศาสนา และโรงเรียน พัฒนาทักษะการควบคุมทางจิต รู้จักการบังคับตน มีสติ สงบ รู้ประมาณตน พอประมาณ มีวิจารณ์ญาณ จัดการกับความต้องการได้พัฒนาทักษะด้านความคิด การใช้ปัญญา ฉลาดคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ฉลาดรู้ ฉลาดเลือก และการตัดสินใจ รู้กาลเทศะ รู้สถานการณ์ พัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหา รู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่นในบทบาทหน้าที่ทางสังคมและพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาพูด ภาษากายและภาษาใจ และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น แสดงออกการกระทำทางกายอย่างเหมาะสมมีความสอดคล้องกับ Yuvapat

Foundation, (2019) “ทักษะชีวิตเป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ (ทัศนคติ) และทักษะซึ่งสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตัวให้บุคคลอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต”และสอดคล้องกับ Thienlila (2018) “มีจุดยืนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ก้าวข้ามความกลัว สร้างทักษะการทำงาน การจัดการตนเอง และที่สำคัญคือ รู้จักตัวเอง ค้นพบตัวเอง ทั้งศักยภาพและความสนใจ”

สรุป

แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ความเจริญทางจิตวิญญาณ

แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ 1. ทราบถึงสถานการณ์การค้ามนุษย์ภาคเหนือตอนล่างและวิธีการของผู้ค้าและทราบถึงองค์ประกอบที่สนับสนุนและผลักดันให้เด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จะสามารถนำผลดังกล่าวไปเป็นแนวทางรณรงค์ให้ความรู้เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ได้ 2.สร้างการมีส่วนร่วม บ้าน ศาสนา ชุมชนและโรงเรียน สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กทางด้านจิตวิญญาณ จิตใจ ความคิดและการกระทำให้มีความเข้มแข็ง ด้วยการปลูกฝัง ฝึกฝนเด็กในทางธรรม เพื่อเป็นการพัฒนามนุษย์จากรากฐานของชีวิตให้เกิดความสมดุล ภายในจิตวิญญาณ จิตใจสู่ภายนอก จิตวิญญาณ จิตใจ สติ ปัญญา อารมณ์ ร่างกาย สังคม ด้านความเชื่อ ความหวังและความรักตนเองและรักผู้อื่น โดยการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งแนวคิดและแนวปฏิบัติ 3.บ้าน ศาสนา ชุมชน โรงเรียน ร่วมพัฒนาทักษะการอยู่รอดในสังคมให้กับเด็ก ฝึกทักษะการครองตน การควบคุมทางจิตใจ การรู้จักบังคับตน เอาชนะตนเอง มีสติ รู้ประมาณตน มีวิจยารณญาณ ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์การใช้ปัญญา ความรู้ในทางที่ถูกต้อง ฉลาดคิด สร้างสรรค์ ฉลาดรู้รอบรู้รอบ ฉลาดเลือกและการตัดสินใจ รู้กาลเทศะ รู้สถานการณ์ ทักษะการแก้ไขปัญหา รู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่นในบทบาทหน้าที่ทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ภาษาพูด ภาษากายและภาษาใจ และทักษะการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น แสดงออกการกระทำทางกายอย่างเหมาะสมจะสามารถป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ได้

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางป้องกันเด็กตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ไปประยุกต์ใช้ดังนี้

1.1 สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กทางด้านจิตวิญญาณให้มีความเข้มแข็งด้วยการเรียนรู้หลักธรรมนำปฏิบัติ

1.2 นำแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์สู่ปฏิบัติ บ้าน ศาสนา ชุมชน โรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกฝนในทางธรรม เพื่อปลูกฝังบ่มเพาะหลักธรรมคำสอน ด้วยการสอดแทรกหลักธรรมคำสั่งสอน ทุกกิจกรรมที่เด็กชอบ ให้เด็กมีความรู้ เข้าใจ เข้าถึงแก่นแท้ในหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และนำมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

1.3 การสร้างการมีส่วนร่วม บ้าน ศาสนา ชุมชน โรงเรียน เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยการสร้างภูมิทางจิตวิญญาณและจิตใจเข้มแข็งด้วยหลักธรรมคำสอนตามศาสนาของเด็ก ช่วยเหลือ ฟื้นฟู และบำบัดทางจิตใจ จิตวิญญาณ ให้เด็กเกิดจิตสำนึก มีจิตนาการ ความคิด สามารถเผชิญหน้ากับความจริง

รู้จักตนเอง ยอมรับตัวเอง ด้านความเชื่อ ความหวัง ความรักตนเองและผู้อื่น มีความศรัทธาต่อชีวิต เห็นคุณค่าของตนเอง มีเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน หากเด็กมีความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณและจิตใจ มีคุณธรรมและมีหลักธรรมาชีวนะ อาจจะสามารถป้องกันเด็กและลดการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ได้บ้าง

1.4 สถาบันการศึกษาควรแปรหลักวิชาการแปรความรู้สู่แนวทางปฏิบัติ สถาบันศาสนาผู้นำทางจิตวิญญาณหากเป็นได้ควรแปรหลักธรรมคำสอนสู่การปฏิบัติ ที่แปลเป็นภาษาธรรมดาเพื่อประชาชนเข้าใจง่าย การบูรณาการการทำงานในพื้นที่ทุกภาคส่วนภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2. ข้อเสนอแนะทางด้านการวิจัยต่อไป

2.1 วิจัยการนำแนวทางการป้องกันตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ลงสู่ภาคปฏิบัติ

2.2 วิจัยแนวทางป้องกันตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์โดยชุมชนใช้หลักธรรมเป็นฐาน

2.3 วิจัยแนวทางการป้องกันตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในพื้นที่อื่น ๆ

References

- Aristotle, (221) *Studying the meaning and background of metaphysics*. https://www.baanjomyut.com/library_2/extension3/historyofphilosophy/14.html
- Buadaeng, B. Sirasoonthorn, P. siripornpaiboon, T, & wattanachai yingcharoen, D. (2013). *Human trafficking is a violation of human rights. Human trafficking*. Borderless World, (2013. p 6). Edition Retrieved March, 1, 2013 from <http://www.research.nu.ac.th/>
- Folk doctor, (2009). *Spirit in Thai society*. Magazine Villager doctor. Retrieved nd, From <https://www.doctor.or.th/article/detail/8865>
- Human Rights Committee. (2012). *Report on Human rights situation assessment in Thailand*. Archives of Human Rights Research in Thailand. Retrieved April, 24, 2012 <http://www.nhrc.or.th/Home.aspx>
- King Salomon, (1971). *Blessed will be those who keep the law*. Proverbs 29:18. p 1156. Book of Salomon. Thailand Bible Society, Phayathai 10400 Bangkok
- Kromadit, V. (2018) Chief Executive Officer Amata Corporation Public Company Limited) <https://nungan.maggang.com/>
- Mar Noi, S. (2014). *Statistics on the classification of human trafficking victims*. (2014) The Secretariat of the Senate. Retrieved May, 16, 2014 from http://library.senate.go.th/document/Ext8122/8122013_0006.PDF
- Meiboonlue. J, et al. (2014) Center for Strategic Studies National Defense Academy [https://www.sscthailand.org/uploads_ssc/A5%20Human%20trafficking\(206%20.pdf](https://www.sscthailand.org/uploads_ssc/A5%20Human%20trafficking(206%20.pdf)
- Mouse. S, (2018). Social Worker Sai Than Rak Project interview May, 30.

- Nitiwannakun, C. (2013). *Material values of Thai society*. Academic Articles on Social Issues. Naresuan University, Thailand. Retrieved April, 20, 2013, from <http://sd53.blogspot.com/>
- Paul (1971). *Peace will protect the mind and thought. Meanwhile these three remain: faith, hope, and, love. Peace will protect the mind and thought*. Book of Paul. Philippians, and 1 Corinthians, Thailand Bible Societ: Phayathai Bangkok.
- Phra Archadech YanTecho, (2014). *Abstract: Guan Khao Thip an ancient Buddhist tradition strengthening relationships*. Articles accompanying Dharma, Chang Temple. Retrieved May, 16, 2014 from <https://www.stou.ac.th>
- Phra Manthit Meto, (2018) *Human Nature in the Vision of Buddhadasa Bhikkhu*. file:///D:/Buddhadasa Bhikkhu. pdf
- Plato, 197 (World Soul) (World of Form) (World of Ideas) history_of_philosophy/14.html
https://www.baanjommyut.com/library_2/extension-
- RatchaSaara, R. (2018). *Education philosophy in His Majesty King Chulachomklao*. Thesis, Retrieved May, 5, 2014 from http://lph.mcu.ac.th/site/thesiscontent_desc.php?ct=1&id=4232
- Saard eiam. W, (2014) *Courage, Believe, miracle of life. Believe in yourself*. <https://www.posttoday.com/life/healthy/314361>
- Somdet Puttamosachan (Por.Yututo) *Distressed books for seeing But happiness for being* Publisher AMARIN DHAMMA <https://goodlifeupdate.com/healthy-mind/128279.html>
- Thai Holy Bible, (TH1971). *Genesis*. Book of Moses: Wikisource.
- Taejanang, P and Yao Dam, P. (2018) Foundation for Human Rights and Development (HRDF) and Anti-Labor Trafficking. (ALT) <https://prachatai.com/journal/2018/08/78091>
- Thienlila.W, (2018). *"There was a flood of knowledge to survive."* <https://thepotential.org/knowledge/live-and-learn/?sfns=mo>
- Wasi, P. (2008). *The identity of the Buddhadasa Bhikkhu*. Articles of qualification volunteers. Retrieved nd from <http://brainbank.nesdc.go.th/tabid/222/articleType/ArticleView/articleId/279.aspx>
- Yahakon, S. (2015). *Human trafficking and modern slavery*. Innovative distance learning electronic journal. Retrieved May, 29, 2015 from <https://ejournal.stou.ac.th/Page/Home.aspx> hope theory Charles Snyder,1991 <https://thematter.co/thinkers/metro-exodus-hope/77824>

Yuvapat Foundation, (2019) *Life skills essential to 21st century teens* September 1, 2019 |
General Articles <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th/>